הלכה · משנה תורה · מפרשים · הר המוריה · ספר קורבנות

הר המוריה על משנה תורה, הלכות מחוסרי כפרה

רבי מאיר יונה ברנצקי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הר המוריה על משנה תורה, הלכות מחוסרי כפרה

רבי מאיר יונה ברנצקי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הר-המוריה-על-משנה-תורה-הלכות-מחוסרי-כפרה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ג 5
הלכה ד 5
הלכה ה 5
הלכה ו 7
הלכה ז 7
הלכה ח 8
הלכה ט 8
הלכה י 8
הלכה יא 9
הלכה יב 9
הלכה יג 10
פרק ב 10
הלכה א 10
הלכה ב 10
הלכה ג 10
הלכה ד 11
הלכה ה 11
הלכה ו 12
הלכה ז 12
הלכה ח 12
הלכה ט 12
הלכה י 12
הלכה יא 12
הלכה יב 12
הלכה יג 12
הלכה יד 13
פרק ג 13
הלכה א 13
הלכה ב 13
הלכה ג 13
הלכה ד 13
הלכה ה 13
הלכה ו 14
הלכה ז 14
פרק ד 14
הלכה א 14
הלכה ב 15
הלכה ג 17
פרק ה 18
הלכה א 18
הלכה ב 18
הלכה ג 18
הלכה ד 18
הלכה ה 18
הלכה ו 19
הלכה ז 19
הלכה ח 19
הלכה ט 19
הלכה י 20
הלכה יא 20

פרק א

הלכה א

הנקראין מחוסרי כפרה. כריתות ב' ב' ח' ב'.

בפסולי המוקדשין. עיי"ש פ"ז ה"י ובפי"ח הי"ב ועיין בפי"א מהל' שגגות ה"ב.

הלכה ב

שמל וטבל וכו'. כריתות ח' ב' ובתוספתא פ"א והלכה כת"ק.

שקרבנו עכבו וכו'. שם ואין להקשות איך מקבלין גר בזה"ז עיי"ש ט' א'. והנה הא דבעי הרצאת דמים נפקא לן מהא דהר סיני כדאיתא התם בכריתות וביבמות מ"ו ב' ולכאורה יש להקשות דניבעי נמי הזאת דם על הגרים בעצמם כמו שהיה שם בסיני שנאמר וחצי הדם זרק על העם ואולי אפ"ל דס"ל כמו שתירגם אונקלוס שם וזרק על מדבחא לכפרא על עמא יעו"ש היטב וה"ט דלא היתה שם הזאה על העם ועיי"ש ברש"י ט' א' ד"ה הרצאת וכו' ואי קשיא א"כ היך מצינו שהיתה טבילה י"ל דרבינו כתב בפי"ג מהל' איסורי ביאה דילפינן לה מדכתיב וכבסו שמלותיכם יעו"ש אע"ג דביבמות מ"ו ב' איפרכא לה ויליף מדכתיב הזאה ואין הזאה בלא טבילה מ"מ במכילתא יתרו פ"ג איתא כמש"כ רבינו וכ"כ הסמ"ג לאוין קט"ז יעו"ש ועיי"ש בבאור מהרא"ש שתמה עליו יעו"ש אמנם לפי דעת המכילתא אתי שפיר ואולי כן היה גירסת רבינו בש"ס (אבל עיין בתוס' דכריתות שם ד"ה ויזרוק וכו' יעו"ש היטב מבואר דלא כהתרגום אונקלוס ועיין ברש"י בר"ה ל"א ב' דכתב דבעינן נמי הזאת דמים יעו"ש ועיין מגילה כ' א' בתוס' שם) והנה מצאתי בספר מיני תרגימא שהאריך בזה הרבה ומש"כ שם דהסוגיא דיבמות דלא הזכיר הרצאת דמים ס"ל כראב"י דאין הרצאה מעכבתו יעו"ש לענ"ד לא כן הוא די"ל דמיירי בזה"ז דליכא הרצאת דמים יעו"ש וכן מצאתי להרמב"ן ביבמות וברשב"א שם ועיי"ש היטב בחי' הריטב"א ומה שפלפל למה כתב דהלכה כת"ק לגבי ראב"י יעו"ש י"ל בפשיטות משום דבר"ה ל"א ב' ובכריתות שם מבואר דצריך הרצאה יעו"ש היטב ועיין בחי' רבינו עקיבא איגר על משניות שכתב דלדינא לא פליגי כלל ת"ק וראב"י יעו"ש וכמש"כ רש"י בכריתות שם ח' ב' יעו"ש וזה דלא כמש"כ בספר מיני תרגימא ועיין במס' גרים פ"ג ה"ה יעו"ש היטב שמבואר דקרבן צריך משום גירות יעו"ש היטב וע"ע בתוספתא שקלים פ"ג ובירושלמי שם פ"ח הלכה ד' וע"ע בספרי שלח לך פיסקא ק"ח יעו"ש (וע"ע בה"ג הלכות כריתות יעו"ש) סוף דבר דברי רבינו יש להם מקום גדול ממכילתא ומתרגום אונקלוס והא דפסק כת"ק יובן היטב. ואין להאריך עוד בזה.

פרידה אחת וכו'. כריתות ח' ב' בש"ס ובתוספתא דשקלים פ"ג ובספרי שם.

לערב ויביא וכו'. מכאן משמע לכאורה דמחוסר כפורים צריך הערב שמש ודלא כדעת תוס' חגיגה כ"א א' ד"ה האונן וכו' ובזבחים צ"ח ב' בד"ה טבו"י וכו' יעו"ש היטב וי"ל דנקט לערב דיש לחוש שמא לא הקריבו עד לערב וכמש"כ לקמן הלכה י"ב יעו"ש בתוס' ושם וכמש"כ התוס' בחגיגה שם יעו"ש היטב א"נ י"ל דגר צריך הערב שמש כיון דבעי הזאה שלישי ושביעי וכדאיתא לעיל פ"ו מהל' קרבן פסח ה"ז יעו"ש וכ"כ התוס' שם בזבחים ומיירי דהביא הקרבנות בשביעי שלו ויש לעיין בזה דאולי אינו מביא קרבנותיו בשביעי רק בשמיני אבל מהך דקרבן פסח משמע שפיר דמביא בשביעי והבן ויש לעיין בזה וע"ע בר"ש פ"א דטהרות מ"ג יעו"ש היטב ובנזיר ס"ד ב' יעו"ש ברש"י ובתוס' ד"ה אמר וכו' יעו"ש.

עולת בהמה וכו'. שם בש"ס ובתוספתא דשקלים ותוספת' פ"א דכריתות.

במעשה הקרבנות. לעיל פ"א ה"ו יעו"ש.

הלכה ג

קרבן כל וכו'. מבואר בתורה פרשת מצורע ועיין תוס' ישנים כריתות ח' ב' ד"ה לעוף וכו'.

והיולדת קרבנה וכו'. עיין לעיל פ"י מהל' שגגות ה"ב.

קרבנו שלשה וכו'. לעיל שם ה"ג יעו"ש.

הלכה ד

והזבה והמצורע וכו'. כ"ה בתורה בפרשת מצורע ובתו"כ שם פ"ב ושם בענין זבים בפ"ה ופ"ט ועיין בפי"ד דנגעים מ"ז ועיין פסחים צ"ב א' יבמות ז' ב' זבחים ל"ב ב' וע' א' מנחות ק"ה א' נדה ע' א' נזיר נ"ו א' ס' א' מ"ד ב' וחגיגה ט' ב' ובכריתות ח' א' ועיין לעיל סימן נ"ב סעיף ט'.

הלכה ה

אינה מביאה וכו'. עיין כריתות ז' ב' ח' א' ובנזיר ס"ד ב' ובתוספתא פ"א דכריתות ובתו"כ תזריע פ"ג ועיין לעיל פי"ח מהל' מעשה הקרבנות ה"ט יעו"ש.

תוך מלאת וכו'. שם ושם וכן מבואר מכל המקומות שציינתי לעיל בד"ה הקודם.

הביאה על וכו'. ע"ז השיג הראב"ד וכמש"כ הלח"מ והקרבן אהרן שם ומה שכתב מרן בשם המ"ע יעו"ש כבר תמה עליו הלח"מ ואני תמה עוד דהא לא מצינו שלא תביא בתוך מלאת השני על הראשון שהיא לאחר מלאת והתם בכריתות י' א' מיירי שילדה השנייה בתוך המלאת של הראשונה והנה לר' יהודה דס"ל דשנייה כמאן דליתא דמי א"כ לאחר שנגמר המלאת דראשונה לא מיקרי כלל תוך מלאת אבל לרבנן דאזלי בתר בתרא א"כ

לא מיקרי כלל לאחר מלאת רק הו"ל כאילו הביאה תוך מלאת אבל אם ילדה ושלמו לה ימי מלאת ושוב ילדה אחר המלאת מנין לנו שלא תביא בתוך מלאת של שני קרבן על הראשונה דהוי לאחר מלאת ובאמת תמהתי על הלח"מ והקרבן אהרן שהשיגו על מרן מטעם דהתם מיירי בערב פסח יעו"ש והא בלא"ה לא מוכח מהתם מידי משום דהתם אזלינן בתר בתרא וא"כ קמא כמאן דליתנה דמי וכיון שהוא בתוך מלאת של בתרא הוי כמו שאין כאן רק לידה אחת שהיא השנייה והרי הביא תוך מלאת לה דודאי לא יצא ומתוך זה לא הבנתי ג"כ מה שכתב שם הק"א להביא ראיה לרבינו מהא דנזיר ס"ד ב' יעו"ש דבאמת אין משם שום ראיה. ואפ"ל דכוונת הק"א להביא ראיה מהא דנזיר דתביא מיעוטא היא ולא ריבוייא וא"כ כמו שבש"ס דריש מיעוטא לענין הא דהתם כן ה"נ דרשינן בתו"כ מיעוטא ולא ריבוייא למילתיה דאינו מביא על הוולדות הראשונים כן נראה לענ"ד לפרש דבריו שלא יהיו מוקשים כ"כ. וראיתי בספר נר תמיד שכתב ליישב דברי רבינו לפי שיטת רש"י שם דלרבי יהודה יהבינן לה ימי טוהר לשני רק לענין קרבן פטור על שני א"כ מאי פריך שם ולרבא דס"ל דמחוסר כפרה דזב כזב דמי וכו' הא מ"מ י"ל דמוקי לה כרב חסדא וא"כ יום מ"א לראשון דהוא ארבעים לשני יכולה להביא קרבן על הראשון מאי אמרת דהוי תוך מלאת לשני הא על שני ל"צ קרבן וא"כ תיכף כשבא לילה מותרת לאכול הפסח אלא ודאי דהעיקר כרבינו דאין יכולה להביא קרבן ביום ארבעים לשני דהוא מ"א לראשון משום דהוי תוך מלאת לשני ובתוך מלאת א"א להביא קרבן על הראשון יעו"ש היטב ודבר חכמה הוא. וראיתי לאחד שכתב דרבינו מיירי דאם ילדה בתוך מלאת של ראשון דאין לה להביא קרבן על הראשון בתוך ימי מלאת של האחרון וכרבנן דר' יהודה יעו"ש אך כבר הכה על קדקד סברא זו בקרבן אהרן שם יעו"ש.

עברו ימים וכו'. הנה במצורע פשוט כן עיין נזיר מ"ד ב' דמצורע מביא ביום ט' וע"ע ספרי נשא פיסקא כ"ח וכ"ט יעו"ש היטב ובתמורה י"ד א' יעו"ש וכ"מ בשבת נ"ה ב' וביומא ט' ב' וכן משמע עוד מהא דכריתות ז' ב' דאינו דוחה שבת יעו"ש וע"כ משום דאין זמנו קבוע וכן משמע עוד מהא דלקמן הלכה י' וכן מהא דהלכה י"ב וכן משמע עוד מכמה דוכתי ועיין בתו"כ מצורע פ"ב ופ"ה ופ"ט ומדרש רבה נשא פ"י יעו"ש היטב דמבואר הכי בהדיא וכ"ז פשוט וברור והתימה על מרן שלא העיר מקורו.

שלא הקריבו וכו'. תו"כ תזריע פ"ג ומצורע פ"ג.

העולה והאשם וכו'. כ"מ בתו"כ דמצורע שם ועיין בהלכות נזירות פ"ו הי"ב ופ"י ה"ח ועיין נזיר י"ח ב' מחלוקת בזה אם האשם מעכב או לא ושם כ"ח ב' מ"ה א' מ"ו ב' מ"ז

א' זבחים נ"ה א' מנחות ה' א' שם מבואר דבנזיר אף באחד סגי והא דמשמע בפסחים נ"ט א' דאשם מעכב י"ל משום דהתם קאי לר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה דאיהו ס"ל דגם בנזיר מעכב וכ"ש במצורע וע"ע בערכין י"א א' ולפ"ז תימה על מרן שמחק מלת והאשם ועיין בפ"י דנזירות בלח"מ שם מה שכתב בזה (ועיין מש"כ מרן ולח"מ על הא דפריך בנזיר ס' א' והאיכא אשם וכו' דע כי ברש"י מבואר שם דאשם מעכב יעו"ש ועיי"ש בתוס' נ"ה ב' ד"ה ומדקדק וכו' יעו"ש (ואל זה הדבור כיון שם הלח"מ) אבל בנדה ע' א' משמע דהאשם מעכב דאל"כ מאי קושיא לא יביא האשם דאינו מעכב אבל י"ל דשם פריך דמשמע כי עביד כעני מתוקן הכל ודוחק כיון דהוא מייתי מספק ולתקוני גברא פשיטא דל"צ להביא רק מה שמעכב וכדומיא דהתם בנזיר וצ"ע בזה.

וע"ע לעיל פ"ג מהל' שגגות שכתב רבינו וז"ל כל אשמות שבתורה מעכבין את הכפרה חוץ מאשם נזיר עכ"ל ומשמע דאשם מצורע מעכב הכפרה ועיין נזיר י"ח ב' יעו"ש היטב דזה הלשון דרבינו לוקח משם וכ"ה במדרש רבה נשא פ"י יעו"ש היטב (ועיין ירושלמי פ"ח דנזיר ה"ב יעו"ש היטב) ואולי ס"ל לרבינו לחלק בין ודאי מצורע לספק מצורע דבספק מצורע אין האשם מעכב ובודאי מעכב ואולי יש להעמיס זה בדברי הירושלמי דנזיר הנ"ל יעו"ש היטב והבן והטעם משום שבמצורע ודאי יכול להביא אשם לכן מעכב משא"כ בספק מצורע משום דלא יכול להביא לכן אינו מעכב והוא כסברת התוס' דנזיר דמחלק בין ר"ש לרבנן מטעם זה וכנ"ל ועיין לקמן פ"ה ה"י דשם ג"כ ס"ל לרבינו דאין האשם מעכב ומטעם דהוי ספק שמא כבר קרב קרבנותיו ומדחי הש"ס דנדה מהלכה יעו"ש ובלח"מ. זהו מה שרציתי לבאר כעת בעזר ה'.

במעשה הקרבנות וכו'. לעיל פי"ד ה"י יעו"ש.

ממחוסרי כפרה שאין וכו'. נדרים ל"ה ב'.

הלכה ו

שזב דמה וכו'. אבל בראיות בלא ימים לא מטמאה בזיבה כמבואר בב"ק כ"ד א' כריתות ח' ב' נדה ל"ב ב' ע"ג א' ובתוספתא דזבים פ"ג ובתו"כ מצורע בענין דזבים בראשו ובפ"א ועיין לקמן פ"ב ה"ז.

בלא עת וכו'. בתורה שם במצורע ובנדה ע"ב ב' ע"ג א' ובתו"כ מצורע פ"ח.

בענין הנדה וכו'. בהל' איסורי ביאה פ' ה'.

שכבר ביארנו וכו'. בפ"י מהל' נזירות ולעיל בסימן ע' סעיף י'.

הלכה ז

שלא הוחזקה וכו'. כריתות ז' ב' נדה כ"ט א'.

שתי נשים וכו'. שם בכריתות ופסק כת"ק ולא כר' יוסי וכ"פ בפי' המשניות שם וברע"ב שם.

חולין שנשחטו וכו'. ברש"י בתמורה ל"ד א' ובכריתות שם פירש"י דהטעם משום מליקת חולין נבילה אבל משום חולין בעזרה לא איכפת לן משום דאין למזבח אלא דמה יעו"ש ועיין רש"י בפסחים כ"ח א' ובערכין ח' ב' ונדה י"ח ב' נ"ב ב' והנה מש"כ רש"י דבחטאת העוף אינו אסור משום חולין שנשחטו בעזרה ולפ"ז צ"ל דהא דממעטינן בקדושין נ"ז ב' עופות יעו"ש צ"ל דקאי אעולה דוקא אבל בנזיר כ"ט א' ב' מבואר דבחטאת יש ג"כ משום חולין שנשחטו בעזרה יעו"ש היטב (והא דקדושין י"ל ג"כ דהתם מיירי בשחיטה ולא במליקה) ושוב ראיתי כי בתוס' חדשים בכריתות פ"א ובפ"ו הרגיש בזה יעו"ש היטב וע"ע ברש"י כריתות ח' א' במשנה יעו"ש) וע"ע בגיטין כ"ח ב' יעו"ש מבואר דבחטאת עוף יש בו משום חולין לעזרה יעו"ש וע"ע ברש"י כריתות כ"ו ב' וע"ע בס' שער המלך בפ"ב מהל' שחיטה ובנר תמיד כריתות כ"ו ב'.

בהל' שחיטה. פ"ב ה"א.

הלכה ח

בתוך מלאת כו'. כריתות ט' ב' נדה מ' א' ותוספתא דכריתות פ"א ותו"כ תזריע פ"ג.

שמנים ואחד וכו'. פסחים ג' א' כריתות ז' ב' עדיות פ"ד משנה י' ותוספתא דכריתות פ"א ובתו"כ שם פ"ג (ויש שם ט"ס וצ"ל כמו שהגיה הק"א) וכן בתוספתא שם כתובה בשבוש ויש להגיה שם כמו שהוא במשנה ודעת רבינו כב"ה כדאיתא לקמן בפ"ג ה"ד יעו"ש.

כל נפל וכו'. כריתות ט' ב' ותוספתא שם פ"א ובתו"כ שם.

הלכה ט

טומטום או וכו'. זה פשוט דלפי שהוא ספק אם זכר או נקבה ועיין נדה כ"ח א' ב"ב קכ"ז א'.

ארבעים יום וכו'. י"ל דמיירי אחר נ"ד וכמש"כ הלח"מ ועיין בפי' רבינו במשניות בכריתות פ"ב וע"ע כריתות יו"ד א' ברש"י ד"ה סוף סוף וכו' יעו"ש וא"צ לדברי בנו של רבינו המובאים במרן והוא בספר ברכת אברהם סימן י'.

הלכה י

שיש עליה וכו'. ב"ב קס"ו א' כריתות ח' א' פ"ד דטהרות מי"ג ובתו"כ שם בתזריע פ"ג.

וכן הדין וכו'. דהכל חד טעמא להו ופשוט וברור.

חמש לידות וכו'. עיין השגת הראב"ד והנה עיין בתוס' ב"ב שם שהביאו בשם ר"ת דגרסינן והשאר עליה חובה וכ"ה בתו"כ שם לפנינו (אבל מתוס' מוכח שם דגרסינן

שם בתו"כ ואין השאר עליה חובה יעו"ש) ויכול להיות שכן היה גירסת רבינו ודבריו פשוטים וברורים כי באמת לשיטת הראב"ד יקשו כל הנך קושיות מה שהעירו הראשונים והאחרונים ושיטת התוס' בכריתות שם ד"ה נכנס כו' מבואר כראב"ד (שוב מצאתי מזה בלח"מ סוף הלכות אלו יעו"ש היטב והתימה עליו שלא הזכיר דעת התוס' יעו"ש היטב).

לידות ספק וכו'. ח' א' בכריתות ודע דלפנינו שם איתא וז"ל חמש לידות ודאי חמש זיבות ספק או חמש לידות ודאי וחמש לידות ספק והנה ברישא נקט דהוודאות היו לידה והספיקות היו זיבה ובסיפא נקט דהוודאות וכן הספיקות היו הכל מלידה ויש לעיין בזה מה נשתנה הרישא מסיפא והוגה שם על הגליון בשם ר"י ברלין דצ"ל ברישא חמש זיבות ודאי וא"כ ברישא מיירי מזיבה ובסיפא מיירי מלידה והכל חד הוא. ואמנם הב"ח הגיה בסיפא שצ"ל או חמש זיבות ודאי וחמש לידות ספק יעו"ש ולפ"ז ג"כ נכון דהרישא מיירי מלידה וזיבה וכן הסיפא מיירי בהכי. והנה קשה לי על גירסא הראשונה כיון דהרישא מיירי רק בזיבה והסיפא מיירי רק בלידה א"כ אמאי צריך קרבן על הספיקות לבד הא די לה שתביא על הודאי ובזה נפטרו הספיקות וכמו דאיתא שם של ספק אם יש ודאי ביניהן תאמר על הודאי ותיפטר ועיי"ש בתוספתא פ"א לכן נ"ל דגירסת הב"ח הוא עיקר דבין רישא ובין סיפא מיירי דהוודאות היו ממין אחר והספיקות ממין אחר ולידות וזיבות אינן נפטרים בקרבן אחד כמבואר בתוספתא שם ובתו"כ פ"ב ואי לזאת לפענ"ד נראה להגיה כן בדברי רבינו ג"כ היו עליה חמש זיבות ודאות וחמש לידות ספק וכו' וכשיטת הב"ח והבן היטב.

על הודאי וכו'. וא"צ לומר על האחרונה שבהן וכר"ע ועיי"ש בתוספתא (ויש להגיה שם קצת).

הלכה יא

שנתגיירה ואין וכו'. חולין קל"ד א'.

בהלכות שגגות וכו'. פ"ג הי"א.

הלכה יב

שיש עליו וכו'. עירובין ל"ב א' פסחים צ' ב' (ודברי הלח"מ כאן אין צורך בהם והבן היטב) ועיין לעיל סימן קי"ב סעיף א' במל"מ ומש"כ שם יעו"ש (ועיין מה שכתב פ"ו מהל' קרבן פסח ה"ד יעו"ש).

בשקלים. בפ"ב ב' יעו"ש היטב.

כלי המקדש. לעיל פ"ז ה"ט יעו"ש.

הלכה יג

שהביאה חטאתה וכו'. קדושין י"ג ב' זבחים ה' א' מנחות ד' ב' קינים פ"ב מ"ה ובתו"כ ויקרא דבורא דחטאת פי"ח יעו"ש.

שלא הפרישה וכו'. שם בקדושין ועיין מש"כ לעיל פ"א מהל' חגיגה ה"י יעו"ש היטב.

פרק ב

הלכה א

אינו בקושי וכו'. נדה ל"ה ב' תוספתא דזבים פ"ב ודוקא בלובן אבל אדום טהור כמו דאיתא שם בתוספתא והאשה תולה בה.

הלכה ב

או אונס וכו'. חולין נ"א ב' כריתות ח' ב' נדה ל"ה א' ל"ד ב' ע"א א' הוריות י' א' תוספתא דזבים פ"ג ובתו"כ מצורע ריש ענין דזבים אבל אשה טמאה באונס כמו שמבואר בכל המקומות הנ"ל ובקדושין ב' ב'.

בשבעה דרכים וכו'. נזיר ס"ה ב' יומא י"ח א' וקדושין ב' ב' זבים פ"ב ובתוספתא שם פ"ב ובתו"כ שם יעו"ש.

אכילה גסה וכו'. שם ביומא ושם בזבים ושם בתוספתא יעו"ש (ויש לעיין קצת דהא שם ביומא ולעיל פ"א מהל' עבודת יוה"כ ה"ו לא משמע רק דאכילה מרובה אינה מביאה רק לידי שינה ולא לידי טומאה ואולי יש לחלק בין אכילה מרובה שאינו מביא רק לידי שינה ובין אכילה גסה דמביא ג"כ לידי טומאה).

אוכלין או וכו'. שם ושם ועיין לעיל פ"א מהל' עבודת יוה"כ ה"ו.

הוכה ע"ג וכו'. כן משמע מהא דלקמן הלכה ד' ובחולין נ"א ב'.

שהרהר בעסקי וכו'. עיין לח"מ ועיין בפי' הגר"א שם דל"ג הרהר עד שלא ראה ראה עד שלא הרהר דמשמע דמ"מ בעינן תרווייהו ובאמת זה אינו אלא ה"ג הרהר אף שלא ראה ראה אף שלא הרהר יעו"ש היטב.

הלכה ג

אינו מתטמא וכו'. נזיר ס"ו א' זבים שם פ"ב ובתוספתא שם פ"ב ובספרי תצא פיסקא רנ"ו יעו"ש.

שראייה זו וכו'. עיין בלח"מ ויבואר אי"ה לפנינו.

למראה ולהרהור וכו'. שם בתוספתא (אבל לפנינו בתוספתא משמע דהוא דברי יחיד יעו"ש).

למאכל ולמשתה וכו'. שם בתוספתא יעו"ש.

הלכה ד

שמל ואח"כ וכו'. זבים פ"ב בתוספתא.

עכו"ם שראה וכו'. נזיר ס"ו א' זבים שם ובתוספתא שם ומיירי בנתגייר כשהוא מהול דאל"כ הא כתב בתחלה דבמל תולין לו כל זמן שמצטער ובחנם הגיה עליו הראב"ד וכ"כ מרן. והנה רבינו כתב בפירוש המשניות דהטעם דבעכו"ם אין תולין הזוב בשכבת זרע משום דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ואין אנו חוששין למה שראה בתחלה יעו"ש וע"כ הטעם דהא דראה ש"ז מתחלה אין אנו תולין דהזוב נמשך ממה שקדם רק כאלו הוי דבר חדש נולד כעת והא דתלינן זוב בש"ז הוא מטעם גזה"כ וכדפי' שם השיטה מקובצת בשם הרא"ש שם בנזיר ובעכו"ם לא שייך זה ועיין בר"ש בזבים שם ומש"כ רבינו לעיל הלכה ג' דהטעם שראייה של זוב מחמת הש"ז הוא אולי י"ל דה"ק דמגזה"כ תלינן הזוב בקרי ודחוק הוא אבל יותר נראה לומר כי דעת רבינו הוא כיון שאין הטעם דתלינן הזוב בקרי מחמת חולשא רק שהטעם שתלינן שמחמת הש"ז הוא לכן בישראל שש"ז טמא תלינן בזה הזוב משא"כ בעכו"ם דהוי כקטן שנולד דמי לכן לא תלינן בש"ז והש"ס דפריך בנזיר לא הוי רק משום דתלי רב פפא במידי דחולשא ולכן שפיר פריך ליה א"כ עכו"ם נמי אבל לפי המסקנא דלא הוי הטעם משום חולשא רק מטעמא אחרינא ומשום דתלינן שהזוב מחמת ש"ז היא לכן נשתנה עכו"ם מישראל וכ"ז פשוט לפענ"ד ומיושב מה שהקש' הלח"מ בהלכה ג' (ויותר מיושב זה לפי גירסת הגר"א ופירושו בסוגיא דנזיר שם בזבים יעו"ש היטב) וראיתי לקצר בזה.

קטן אין וכו'. שם בתוספתא ומכאן משמע דמראה הוא מראה אשה ולא כפי' רש"י דבעינן מראה שד או מראה של פחד עיי"ש בנזיר ס"ה ב' ועוד משמע ממה דאיתא בזבים שם ראה עד שלא הרהר וכו' ואם אמנם זה יש ליישב בדוחק לרש"י אבל מכאן משמע טפי כרבינו ואולי די"ל לרש"י דהכא מיירי בקטן כ"כ שאין בו דעת ליפחד.

הלכה ה

תולין לקטן וכו'. שם בתוספתא דפ"ב דזבים.

אם היה וכו'. זה כתב מן הסברא דאל"כ מה שייך הוא לאמו.

בראייה שנייה וכו'. פסחים ס"ז ב' נדה ל"ה א' מימרא דרב הונא.

בודקין אותו וכו'. נדה שם ול"ז א' וזבים פ"ב.

אין בודקין וכו'. נזיר ס"ה ב' נדה ל"ה א' ובזבים שם ובתו"כ שם והלכה כת"ק (ועיין ירושלמי פ"ק דמגילה ה"ח ויש שם ט"ס וכצ"ל שנייה לסתירה ולקרבן ושלישית לסתירה

ולא לקרבן יעו"ש) ומבואר מזה דאפילו אם ראה קרי בתוך המעל"ע של שלישי אין נבדק וחייב קרבן ודלא כדעת התוס' בנזיר ס"ו א' בד"ה אמר וכו' וכ"כ הלח"מ לעיל הלכה ג' (ואף שי"ל דמכאן אין מוכרח די"ל דכוונת רבינו דקאי דוקא על השבעה דברים שבודקין הזב אבל מדכתב סתמא משמע כוותיה דלח"מ דקאי נמי על קרי) ודע דלר"ש ורא"ש ורע"ב הא דאין תולין לנכרי בקרי הוא דוקא בראייה ראשונה ולא בראייה שניה דשפיר תלינן לעכו"ם ג"כ ולא רציתי להאריך עוד בזה.

הלכה ו

ראייה אחת וכו'. נדה ע"ב א' ושם ל"ה א' וזבים פ"א ובתו"כ מצורע פ"ט.

ראה שתים וכו'. שבת י"א ב' מגילה ח' א' ופסחים צ' א' וכריתות ח' א' ותו"כ מצורע פ"א ופ"ה.

הלכה ז

הרואה שתי וכו'. עיין מש"כ לעיל פ"א ה"ו.

הלכה ח

הפסיק הזב וכו'. שבת ל"ד ב' זבים פ"ק מ"א ומ"ו ותוספתא דזבים פ"א ועיין ירושלמי ריש ברכות.

ואחת בלילה וכו'. זה פשוט מהנ"ל.

שלש ראיות וכו'. זה פשוט מהנ"ל ועיין פסחים פ"א א' נזיר ט"ז א' הוריות ד' א' ובפ"א דזבים מ"ג ופשוט עוד בכמה דוכתי.

הלכה ט

אין לה וכו'. פסחים ס"ז ב' נדה מ' א' מ"ג ב' ובתו"כ מצורע פ"א.

הלכה י

נגרר ויוצא וכו'. פ"א דזבים מ"ה ובתוספתא שם והלכה כת"ק.

וכן אם וכו'. שם ובתוספתא שם ובסנהדרין ס"ג ב' ובתו"כ שם.

הלכה יא

ראייה אחת וכו'. פ"א דזבים מ"ד.

הלכה יב

מקצתה בסוף וכו'. בפ"א דזבים מ"ו ובתוספתא שם פ"א ובשבת ל"ד ב'.

הלכה יג

בין השמשות ה"ז וכו'. בפ"א דזבים מ"ו ובתוספתא שם פ"א ובשבת ל"ד ב'.

הלכה יד

ראייה אחת וכו'. בפ"א דזבים מ"ו ובתוספתא שם פ"א ובשבת ל"ד ב' והנה כבר כתבתי מזה בחי' לשבת שם.

פרק ג

הלכה א

וכשיפסוק הזיבות וכו'. שבת י"א ב' מגילה ח' א' נדה ל"ז א' ס"ח ב' ובזבים פרק א' ובתוספתא שם ובתו"כ מצורע פ"ה ועוד בדוכתי טובי עצמו מספר.

וטובל בשביעי וכו'. שבת קכ"א א' פסחים צ' ב' יומא ו' ב' פ"ח א'.

ובשמיני מביא וכו'. עיין לעיל פ"א ה"ד יעו"ש.

ראייה של וכו'. נדה ל"ז א' ועי' כריתות ח' א' ופ"א דזבים מ"ב ובתו"כ מצורע פ"ט.

הלכה ב

שראה קרי וכו'. בכל המקומות הנ"ל מבואר כן.

הלכה ג

שבדק בראשון וכו'. נדה ס"ח ב' תו"כ מצורע פ"ה.

ביום הטומאה וכו'. שם ס"ט א' מימרא דרב ירמיה בר אבא אמר רב.

או בשמיני וכו'. עי' מרן ולח"מ מש"כ בזה ועיין טור ושו"ע יו"ד סי' קצ"ו הלכה ד' יעו"ש.

הלכה ד

שהיא סותרת וכו'. כריתות ח' א'.

שתי ראיות וכו'. שם בש"ס.

מחוסר זמן וכו'. שם בכריתות ובחגיגה ט' ב' ופסק כחזקיה דרביה דר' יוחנן הוה וכבר כתבנו לעיל פ"ו מהל' בכורות בדעת רבינו בכל מקום דלילה הוי מחוסר זמן (ועי' לעיל פ"ג מהל' פסולי המוקדשין הכ"א שם מבואר דלילה אין מחוסר זמן ואולי דוקא לענין ליפסל וצ"ע).

מיולדת שהפילה וכו'. עיין לעיל פ"א ה"ח והטעם משום דכתיב או לבת וכדאיתא בכריתות ח' א' ותו"כ תזריע פ"ג יעו"ש.

הלכה ה

בליל שמיני וכו'. מימרא דרבי יוחנן חגיגה ט' ב' וכריתות ח' א' (ודע דהא דאיתא בחגיגה כאתקפתא דרב שישא בריה דרב אידי יעו"ש ומשמע התם דרב שישא בריה דרב אידי אתקיף לה אדרבי יוחנן ובכריתות שם משמע איפכא דרב יוסף אקשי עלה

דר"י פשיטא דמאי קמ"ל ועלה אתי רב ששת בריה דרב אידי לתרץ דשפיר איצטריך ר"י להשמיענו יעו"ש היטב).

הלכה ו

קטן בן וכו'. ערכין ג' א' חולין נ"א א' נדה ל"ב ב' מ"ג ב' מ"ד א' ובפ"א דזבים מ"א ובתו"כ מצורע ענין זבים פ"א.

והגרים וכו'. שם בזבים פ"ב מ"א ועיין לעיל סימן קל"ג סעיף ד' ומה דאיתא בתוספתא פ"ב דזבים הכותים והגר והתושב אינן מטמאים בזיבה ע"כ ט"ס הוא וצ"ל והגר תושב ועיי"ש בתו"כ פרשה א'.

והעבדים. שם במשנה ובתו"כ.

וחרש ושוטה. שם במשנה ומש"כ ויראה לי שמביאין עליהן כפרה רכו' עיין לעיל פ"א ה"ה וכן מבואר בהדיא בנדרים ל"ה ב' דמביא אדם קרבן על אשתו שוטה.

סריס אדם כו'. שם במשנה.

הלכה ז

הטומטום והאנדרוגינוס וכו'. נדה כ"ח א' ובמשנה דזבים שם ובתוספתא דזבים פ"ב.

היה מונה וכו'. שם בתוספתא והטעם פשוט (ולישנא דמרן מגומגם קצת).

פרק ד

הלכה א

הצרוע מצרעתו וכו'. כ"ז מבואר בתורה בפרשת מצורע ושנוי בפי"ד דנגעים משנה א' ב'.

וביום השביעי וכו'. שם מ"ג.

טובל פעם וכו'. שם מ"ח וכת"ק ועיי"ש בתו"כ פ"ג.

רגיל בטומאה וכו'. עיין יומא ל' ב'. והנה המתבאר מתוך סוגיית הש"ס לפי' רש"י דהנכנס לעבודה דאיתא שם הוא לאו דוקא וס"ל למשנה דשם דכל אדם הנכנס לעזרה טעון טבילה ופליגי בזה בן זומא ור' יהודה דלבן זומא הוא מדאורייתא ולר"י הוא מדרבנן. והנה רבנן פליגי אר"י וס"ל דמצורע טעון טבילה אבל שאר כל אדם לא בעי טבילה ור"י ס"ל דמצורע אין טעון טבילה רק שאר כל אדם טעון טבילה כ"ה לרש"י ועיי"ש בתוס'. והנה רבינו ס"ל לעיל בפ"ה מהל' ביאת מקדש ה"ד דכל אדם אין טעון טבילה רק הנכנס לעבודה יעו"ש והיינו טעמא דס"ל כפי' התוס' ישנים שם דדוקא כל הנכנס לצורך עבודה טעון טבילה יעו"ש היטב דמצורע קרוי ג"כ לצורך עבודה ולא אתי לאפוקי רק ביאה

ריקנית לגמרי. אבל לפ"ז א"כ דכל הסוגיא אזלא אזה הדרך וא"כ רבינו פסק דלא כר"י דאילו לדידיה מצורע א"צ טבילה משום דטבל מבערב ודלא כרבנן דלדידהו בכל אדם א"צ טבילה רק במצורע משום דדייש בטומאה וכמו שהקשה הלח"מ וגם דלא כבן זומא דס"ל דהכל צריכים טבילה דהא לעיל פ"ב מהל' עבודת יוה"כ ה"ג כתב טעמא דרבנן יעו"ש. והנה מסקנת הלח"מ דרבינו פסק כרבנן דדוקא מצורע טעון טבילה ולא כל אדם משום דלא דיישי בטומאה ורק בנכנס לעבודה טעון טבילה מטעם דבן זומא. אבל לפ"ז לכאורה לא אתי שפיר טעמא דכתב בהל' עבודת יום הכפורים. והנה התוס' ישנים שם בד"ה נימא וכו' כתבו דידע ליה לתלמודא דבן זומא מחייב בכל אדם טבילה מדרבנן והא דקאמר מטעם ק"ו לא קאי רק אכה"ג שלובש בגדי כהונה יעו"ש היטב וא"כ י"ל דרבינו ס"ל כב"ז. אבל מ"מ לא אתי שפיר דא"כ לא הוי צריך לטעמא דמשום סרך טומאה ישנה התם בהל' עבודת יוה"כ ועוד מפשטא דלישנא דרבינו בהל' ביאת מקדש משמע דלא בעי רק לעבודה.

ולכן נ"ל דבאמת תרי פלוגתא אינהו. פליגי באדם הנכנס לעבודה ופליגי בזה בן זומא ור' יהודה לב"ז מק"ו ולר"י מדרבנן. ובאדם הנכנס לעזרה פליגי בזה ר"י ורבנן ופסיקא ליה לתלמודא דב"ז ס"ל בכל אדם דבעי טבילה מדרבנן והנה בפלוגתא דב"ז ור"י פסק כר"י דלא הוי רק מדרבנן ובכל אדם פסק כרבנן דלא חיישינן רק במצורע והנה י"ל דזה תלוי בזה דלבן זומא בכהן גדול דהוי דאורייתא א"כ בכל אדם הוי מדרבנן אבל לר"י ולרבנן דפליגי במצורע ובכל אדם לכן מוכח דגם בכהן גדול הוי דרבנן ולכן פליגי היכא יש סברא לומר שגזרו דדומה לכה"ג רבנן ס"ל דדוקא במצורע גזרו משום דדייש בטומאה ור"י ס"ל איפכא מסתברא. וכללא דמילתא למאן דס"ל בכה"ג אינו אלא מדרבנן א"כ על כרחך לאו בכל דבר גזרו רק בדבר הדומה לו יותר ולכן לפי הצד דסבור לומר דרבנן בכל אדם בעו טבילה אם כן על כרחך כב"ז ס"ל ובזה מתורץ מש"כ התוס' בד"ה כב"ז וכו' יעו"ש היטב. וע"ע בבעל המאור מש"כ בזה שם ונ"ל כי כוונתו למש"כ וכ"ה דעת רבינו בזה כן נראה לפענ"ד ברור ואין להאריך עוד בזה. ומה שהקשה עוד הלח"מ על האיבעיא דשחט בסכין ארוכה יעו"ש י"ל בפשיטות עד כאן לא מצרכי רבנן רק בנכנס לפנים לעשות עבודה אבל בעומד בחוץ ועביד עבודה מיבעיא ליה (והוי דומיא דהצד דבעי אליבא דבן זומא) והבן היטב בכל מש"כ כי נכון הוא בעזר ה'.

שלא הסיח וכו'. כ"ה מבואר שם ביומא ע"ב יעו"ש.

הלכה ב

ולא גילח וכו'. עיין לעיל פ"א ה"ה יעו"ש ובמש"כ שם.

ולמחר יביא וכו'. כ"ה בנזיר מ"ד ב' לפירוש תוס' ד"ה ומגלח וכו' וכ"כ רבינו שם בפי' המשניות ודלא כרש"י שם ועיי"ש ברש"י ד"ה דטבל וכו' ועיין בתו"כ מצורע פ"ב ובקרבן אהרן אות ז' יעו"ש היטב ועיין בר"ש פי"ד דנגעים מ"ז יעו"ש (וע"ע בספר בית הבחירה להמאירי בנזיר שם).

המצורע עומד וכו'. פסחים פ"ה ב' ויומא ל' ב' וסוטה ז' א' ונגעים פי"ד מ"ח ותוספתא שם פ"ח ובתו"כ מצורע פרשה ג' יעו"ש.

כשהוא חי וכו'. מנחות ס"א א' ושם בתו"כ.

ומניפו. ובתוספתא פ"ח דנגעים מבואר דגם המצורע היה מניף והובא בר"ש בנגעים פי"ד מ"ח. אבל אין כן דעת רבינו ועיין במרן ולח"מ.

את האשם וכו'. עיין השגת הראב"ד מה שכתב בזה ועיין במרן ולח"מ שרמזתים לעיל. אבל יש לעיין דמבואר בזבחים ל"ג א' דאי הוה אמרינן דסמיכת אשם מצורע מדאורייתא ותיכף לסמיכה שחיטה דאורייתא הוי עייל להדיא לעזרה וסמך א"כ לענין תנופה דהוי מדאורייתא א"כ לעייל להדיא ולהניף. וע"כ צ"ל דהכתוב גילה כאן דלשון והניף אותם וגו' לא קאי רק אכהן לבד ולא על הבעלים ולא אמרינן דהוי תנופה בבעלים רק במקום שכתיב יד אצל תנופה וגמרינן מידיו תביאנה אבל הכא לא כתיב רק והניף ומשמע דקאי אכהן דמיירי ביה (וכן משמע קצת דעיין בתו"כ שם דסד"א דגם המצורע טעון תנופה יעו"ש וא"כ קאי אכהן ולא אבעלים) ופשוט.

ושוחטין אותו וכו'. והוי תיכף לסמיכה שחיטה לדידן דמכשירין כל העזרה לשחיטת קדשי קדשים וכמבואר לעיל סימן ה' סעיף ט"ו ועיין בלח"מ מה שכתב להקשות על הך דפ"ג מהל' מעשה הקרבנות הי"א יעו"ש היטב במש"כ שם ובארתי שם באורך ופשיטא דקושייתו לק"מ.

שני כהנים וכו'. זבחים מ"ז ב' נגעים פי"ד מ"ח ותוספתא פ"ט ותו"כ מצורע פ"ג ויומא ס"א ב'.

בידו הימנית וכו'. כ"ה בתוספתא פ"ק דזבחים והובא במרן (ועיין רש"י מנחות יו"ד ב' דבאשם מצורע בעינן שמאל יעו"ש היטב וי"ל דנפקא ליה מדבעינן שיתן באצבעו הימנית אלמא דהדם הוא בכפו השמאלית וקבלה בעינן בימין).

וזורקו על וכו'. שם במשנה ובתו"כ שם יעוין שם ובתוספתא שם.

הכהן מבפנים וכו'. זה פשוט ממה שקדם וק"ל ועיין תוספתא פ"ח דנגעים.

ומכניס המצורע וכו'. שם בנגעים במשנה ט' וכת"ק.

על השמאל וכו'. יומא שם נזיר מ"ו ב' סנהדרין מ"ה ב' פ"ח א' נגעים שם מ"ט ותו"כ שם דלא כר"ש ואף ר"ש לא פליג רק באין לו בהן ימנית אבל ביש לו לא פליג ועיין במנחות י' א'.

יקריב חטאתו וכו'. דהכי כתיב קרא ועיין לקמן פ"ה ה"ג ועיין לעיל פ"ט מהל' תמידין ומוספין ה"ח יעו"ש.

ויוצק לתוך וכו'. שם בנגעים מ"י ובתו"כ שם.

שבע פעמים וכו'. שם בנגעים ובתו"כ שם ועיין יומא ס"א א' ומנחות כ"ז ב'.

כל הזייה וכו'. שם במשנה ובתו"כ שם.

ולא כיון וכו'. מנחות כ"ז ב' תוספתא פ"א דזבחים.

לא כיפר. קאי על מתנות הבהונות אבל מתנות הראש לא מעכב כמבואר לקמן פ"ה ה"ה ושם יתבאר בזה.

מתחלק לכהנים. ב"ק ק"י ב' זבחים מ"ד ב' צ"א א' מנחות נ"ח א' ע"ג א' חולין קל"ג ב' תוספתא חלה פ"ב וספרי קרח פיסקא ועיין בפ"א מהל' בכורים ה"ד והי"ג.

הלכה ג

אלא בעזרה וכו'. כ"ה בתוספתא זבחים פרק ו' וז"ל היכן היא אכילתן של כולן חטאת ואשם וזבחי שלמי צבור וחטאת העוף ואשם תלוי ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והעומר כולן קדשי קדשים ונאכלין לפנים מן הקלעים ונאכלין לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות ואין חייבין עליהן משום נותר ואין מחשבה פוסל בהן משום פגול עד שיעלה עמוד השחר עכ"ל ועיין בר"ש בנגעים שם מ"י מה שהביא בשם התוספתא.

הוקש לאשם. זה פשוט במנחות כ"ח א' דלכו"ע הוקש הלוג לאשם ולא פליגי ר' אליעזר ורבנן רק דלר"א דהוקש האשם לחטאת לענין שלא לשמה ה"נ הוקש הלוג לענין זה ולרבנן ס"ל דלוג הוקש לאשם אבל האשם לא הוקש לחטאת יעו"ש היטב והבן ולא ירדתי לסוף דעת הלח"מ שנתקשה בזה בחנם.

ואסור לאכול וכו'. זבחים מ"ד א' ועיין פ"ב מהל' מעילה ה"י והי"א יעו"ש ועיי"ש בר"ש בנגעים שם מ"י מה שהביא בשם התוספתא.

לוקה כאוכל וכו'. ורש"י כתב שם דאסור מדרבנן אבל דעת רבינו מבואר דמדאורייתא הוא וכ"כ מרן ועיין לעיל פי"א מהל' מעשה הקרבנות ה"ד יעו"ש.

פרק ה

הלכה א

גדר האמצעי וכו'. תו"כ מצורע פ"ג (והובא בר"ש מ"ט).

צידי הבהונות וכו'. מנחות י' א'.

בצד הדם וכו'. שם בש"ס ועיין לח"מ ופשוט.

נתקנח הדם וכו'. שם בש"ס ובתו"כ מצורע פ"ג ועיין משנה שם.

אין לו וכו'. עיין לעיל פ"ד מהל' מחוסרי כפרה ה"ב שם ציינתי כל המקומות ועיין בתוס' יו"ט מה שהאריך בזה.

הלכה ב

ששחטו שלא וכו'. כבר ציינתי לעיל פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הי"ז יעו"ש.

הלכה ג

חטאתו לאשמו וכו'. מנחות ה' א' תוספתא דנגעים פ"ח.

הלכה ד

לאחר עשרה וכו'. זבחים מ"ד ב' מנחות ט"ו ב' ותוספתא פ"ה דזבחים.

רצה לשנות וכו'. שם במנחות ובתוספתא שם.

חסר הלוג וכו'. זבחים ע"ו ב' מנחות ט' א' נגעים פי"ד מ"י תו"כ מצורע פ"ג.

מאחר שיצק וכו'. כר"ע ודלא כר"ש במשנה שם (ובתו"כ שנוייה בשם ר' ישמעאל).

הלכה ה

מן השמן וכו'. יומא ס"א א' ובתוספתא שהובא בר"ש פי"ד דנגעים מ"י.

גמר מתן שבע וכו'. כצ"ל.

גמר מתן שבע ונשפך הלוג וכו'. כצ"ל.

אינה מעכבת וכו'. עיין במרן מש"כ בשם ר"י קורקוס לתרץ דלא יקשה ממש"כ לעיל פ"ד ה"ב יעו"ש והנה התוס' בזבחים ו' ב' בד"ה לא כיפר וכו' כתב דיותר חמור אם נשפך מלא נשפך יעו"ש היטב והנה לפי מש"כ למעלה בסימן הנ"ל לק"מ ועוד י"ל לפי מאי דמסיק דמעלין עליו כאילו לא כיפר יעו"ש וכ"ש לר' עקיבא דלדידיה לא כיפר מתנת הראש כלל לכן לא נמנע רבינו לכתוב שם לא כיפר וע"ע בתוס' שם בזבחים דמסקו דבאמת לענין הכפרה צריך להביא לוג אחר רק דקאמר דמ"מ מותר ליכנס במקדש ולאכול בקדשים ולענין זה קאמר דא"צ להביא אחר על הראש יעו"ש היטב אבל מדברי רבינו לא משמע כן רק דבכל ענין א"צ להביא אחר ולכן יותר נכון דעת ר"י קורקוס

והסברא היא פשוטה דכל זמן שישנו להלוג בעין צריך לעשות כדת שלא יעוכב הכפרה כלל אבל אם נשפך אנוס הוא.

והנותר בשמן וכו'. עיין לח"מ ועוד דמ"מ יש קצת עיכובא לענין דאם חסר בין קמיצה להקטרה דאינו מרצה לאכילה כמו שנתבאר בפי"א מהל' פסולי המוקדשין ה"כ יעו"ש.

הלכה ו

למתן דם. מנחות ה' א' ובתוספתא שהובא בר"ש פי"ד דנגעים מ"י.

ימלא הלוג וכו'. אע"פ דפסק לעיל סעיף ד' דחסר הלוג מאחר שיצק יביא אחר בתחלה יעו"ש כבר תירץ שם הר"ש דכיון דיצק שלא כדין לא הוי יציקה יעו"ש וכן כתבו תוס' במנחות ט' א' בד"ה עד שלא וכו' והובא בלח"מ לעיל הלכה ד' יעו"ש.

ימלא הלוג וכו'. כ"ה בש"ס שם והתימה על הר"ש ז"ל שכתב שם להיפוך דא"צ למלאות את הלוג בזה יעו"ש שהוציא כן מהתוספתא וצ"ע. וע"ע שם שכתב דאם הקדים מתן בהונות זו לזו יחזור ויתן על הבהונות כסדרן וא"צ למלאות הלוג יעו"ש בתוספתא שהביא ורבינו לא הזכיר כלל מזה ויש לעיין בזה ואולי לפי שלא הוזכר זה בש"ס.

זאת תהיה וכו'. עיין לח"מ מה שהקשה ע"ז יעו"ש היטב י"ל דרבינו ז"ל ס"ל לדינא דאין מחוסר זמן לבו ביום כדאיתא לעיל פי"ח מהל' מעשה הקרבנות הי"א יעו"ש היטב וכדאיתא ביומא ס"ב ב' ואף דהתוס' במנחות שם כ' דיש לחלק בין הך להתם מ"מ רבינו ס"ל דהכל חד הוא ועוד דהא פליגי אמוראי לענין אם לילה מחוסר זמן משמע דביום ד"ה אינו מחוסר זמן (ואף דיש לחלק דבלילה אין ד"א מעכבו רק הלילה אבל הכא דיש עבודה אחרת מעכבו והבן) ומ"מ יש לעיין בזה.

הלכה ז

לא הורצה וכו'. עיין מנחות כ"ח א' ועיין לח"מ לעיל פ"ד ה"ב יעו"ש.

הלכה ח

שנתנגע אחר וכו'. כן מבואר בתוספתא פרק קמא דכריתות ובחנם נדחק מרן בזה.

והביא ציפוריו וכו'. בכריתות ט' ב' ובתוספתא שם פ"ק ועיין בתו"כ מצורע פ"ב.

הלכה ט

אחר האשם וכו'. ערכין י"ז ב' כריתות ט' ב' נדה ע' א' פי"ד דנגעים מי"א ובתו"כ מצורע פרשה ד' (ויש שם ט"ס וכבר הוגה בק"א אות י"ד ועיין באדרת אליהו שכתב וז"ל אין לי מביא קרבן עני אלא שהיה עני מתחלתו עשיר והעני מניין ת"ל אשר תשיג ידו הביא אשמו עשיר והעני מנין שיגמור כעשיר ת"ל את אשר תשיג ידו יכול אפילו הביא חטאתו עני והעשיר יגמור בעשירות ת"ל אחד לחטאת ואחד לעולה עכ"ל וגירסא

זו מתוקנת ומוסכמת להגהת הקרבן אהרן והתימה על הר"ש שלא הרגיש בזה) ועיין בתוס' יו"ט בכריתות מה שכתב שם בזה הטעם שפוסק כר"י ולא כר"ש (ומיושב בזה קושיית הלח"מ יעו"ש).

הלכה י

שנתערבו קרבנותיהן וכו'. נדה ע' א' נגעים פי"ד מי"ג ועיין מש"כ לעיל פ"א ה"ה יעו"ש היטב ומ"מ יש לעיין בזה כיון שסתמא דש"ס פריך לה והאיכא אשם אלמא דאשם מעכב ואולי דחי לה מחמת התוספתא דנזיר.

הלכה יא

קרבנות עשיר וכו'. ערכין י"ז א' ועיין תו"כ מצורע פרשה ד' והטעם דלאו דל הוא.

ועני שאמר וכו'. שם מבאר כן המשנה אבל בקרבנות אינו כן יעו"ש היטב.